

המשר לפרשת: צו

== וכמוכן, שעם כל קדושתו העצומה של לילה זה, ידאג בעל הבית שלא לכעוס או להתעצב מבני בית אחרים שאינם מבינים זאת, ולגרום למתח וקפיאז בשולחן ליל הסדר, אלא הכל מתוך שמחה ואמונה גדולה בה' יתברך.

סיפר החסיד רבי משה בוים ז"ל כי בחצר חסידות 'אלכסנדר' היו נוהגים החסידים להשתתף בעריכת הסדר של האדמו"ר, ומידי שנה כשנכנס האדמו"ר היישמח ישראל להתחיל בעריכת הסדר , החלו פניו להחוויר, ואז היה זועק מנאמת ליבו: "ליל התקדש החג, ליל התקדש החג", עד שהחלו פניו לבעור כלפידים, והביט בכולם ואמר: "דעו לכם, כי מי שאינו מאמין שבלילה הקדוש הזה ניתן לצאת ולעלות משאול תחתית הנמוך ביותר, עד למדרגה העליונה ביותר – אדם כזה הינו הרשע המוזכר בהגדה. לפי שלילה זה כוחו גדול להוציא את האדם מכל המיצרים ומכל הצרות והבעיות שעובר ברוחני ובגשמי", ואז היה דופק בכל הכוח על השולחן.

אומרים הצדיקים כי בעת שמגיע האדם לקטע של 'מה נשתנה' באגדה, נעשה עת רצון בשמי מרום, ויכול האדם להתפלל ולבקש כל משאלות ליבו, וכך כותב הבית אהרון (עט):
"אבי זצ"ל אמר כאן 'הבן השואל; פירוש שואל הוא מלשון שאלה ובקשה, שיכול כל יהודי לשאול ולבקש מאביו שבשמיים כל מה שצריך, ולקבל חיות על כל הדברים בלילה הזה ולהשיג מה שלא עמל ויגע על זה".

ובעיקר יכול לבקש במילים אלו על זשב"ק, שזה 'הבן שואל; שמבקש על הבנים, ויבקש שיזכה ללכת בדרך ה' הפליא לומר הויגד משה' (רבי משה יהודה כ"ץ):
"ראיתי בכתב יד בגאון שו"ת 'משנה שכיר' שכתב בשם מקובל קדוש מירושלים שעל ידי שאילת 'מה נשתנה' גורמים לפתיחת הלב לתורה, ועל כן נהגתי בביתי שכל המקובצים אצלי בליל הסדר – כל אחד ואחד שואל 'מה נשתנה', ומתפלל שיהיה לו פתיחת הלב, ואחר שגמרו כל הנאספים לומר, גם אני בעצמי אמרתי 'מה נשתנה'".

ובעיקר גדולה ועצומה מעלת אמירת ההגדה, שהעיד עליה הגאון הקדוש 'יסוד יוסף' (פפ"ה):
"כל האומר שבח יציאת מצרים וסיפור ההגדה בחדווה ובשמחה, בלי שום לב רגז ובלי עצלות ודימיון – השכינה פורשת כנפיו עליו ובזכות כך הוא ניצול בכל מקום ובכל דרך, וזוכה שעושים לו ניסים"!

הוסיף על כך הש'פת אמת' (תרל"א ד"ה בכל):
"ועל ידי סיפור יציאת מצרים מתוך אמונה, שמאמין בשעת סיפורו כאילו הוא יצא בעצמו ממצרים – כן מתגלית אצלו בחינה זו, ויכול לצאת כל אחד מהמיצר שלו וצרתו". וכמה גדולה ועצומה מעלת אכילת המצה בלילה זה, שכתב רבנו המהרש"א (פסחים קטז ד"ה מצה) כי אכילת מצה בלילה, בליל הפסח נחשבת כאילת קודשי הקודשים, כאמור:
"ומצות תכלו במקום קדוש".

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה". שער ג פרק: קג-קח.	

החיידק נשא^ר בדם. כשיהודי הולך לצדיק, הצדיק מברך, וה' מקבל את ברכת הצדיק, אבל בסה"כ אותו יהודי לא חזר בתשובה, הסיבה שבגינה באה עליו הגזירה הנוראה נשארה, הרבה פעמים אחרי כן באה עליו גזירה יותר קשה. אבל אם אדם חוזר בתשובה ומפשפש במעשיו, ואחרי כן הולך לצדיק והצדיק גוזר... נפלא!

קד. **"ובחוקותיהם לא תלכו"** (ויקרא יח, ג). **הוזהרנו בזה להתרחק מכל דרכי האמורי, ומהם הלחשים והקמיעים שאינם מן המומחה לרפואה.**

סתם ככה, באופן כללי, כתוב, שמי שמתעסק עם הקמעים אף שלא ברמאות, (היום יש בזה רמאות בלי סוף) ברגע שהאדם מוריד את הקמיע מגופו, המזיקים מתנפלים עליו. מכיון שהוא מרגיז אותם עם הקמעים, הם מחכים לרגע שהוא יהיה חשוף מהקמיעים, ואז הם מתעסקים איתו... יוצא, שלמרות שהאדם נזהר הרבה לשים עליו את הקמיע בתמידות, אם פעם קרה שהוא שכח לשים את הקמיע, הם מזיקים אותו! יוצא, שלא היה כדאי להתחיל איתם...

פעם ראיתי כתוב, שלפעמים הולכים אל הצדיק והצדיק מברך, וע"י ברכת הצדיק הגזירה סרה מאותו יהודי, שייך שאחרי כן תבא גזירה יותר קשה!

ולמה, כי מה עושה ברכת הצדיק? ברכת הצדיק היא כמו להסיר את המוגלה, אבל

בס"ד	מצא את המסתתר								
לפרשת	צו								
מצא 18 מילים מן הפרשה. במאוזן, במאוּך ובאלכסון.	מצא מילה מסתרת.								
ש	ת	ע	ק	ל	ש	ע	ו	ר	ת
ע	י	ו	ת	ר	מ	ת	ל	ע	ה
ה	ל	ע	ל	ה	ו	צ	י	א	מ
ת	א	ת	מ	ו	נ	ע	ה	מ	ו
ה	ק	י	ה	ו	ד	י	ז	ב	ר
ק	ר	מ	ו	נ	ע	ב	ח	ב	ו
ת	ה	ג	ל	ו	ת	מ	ל	ח	ק
ע	מ	א	ש	ר	ח	ע	ה	ח	ט
ת	ל	ה	ו	צ	י	א	ת	ר	מ
נ	ה	ג	ל	ו	ת	ב	ב	מ	מ
מ	ל	ב	ו	ר	פ	ע	י	א	י
י	ל	מ	ע	ת	ג	ר	ש	ל	א
מ	ה	י	ה	ו	ד	י	ת	ל	ל
ל	ת	א	ל	ע	נ	ת	מ	מ	ש
ש	נ	ל	נ	כ	נ	ח	ע	צ	ע
צ	ע	מ	ת	ו	ח	ע	ב	ת	ס
ש	ע	צ	פ	ה	צ	ת	ז	צ	י
ע	ה	ת	א	ט	ח	ע	נ	ז	ב
מנחה	שמן	זבח							
פגול	כליל	חרש							
מרק	תקטר	חטאת							
תנופה	מזבחה	תרומה							
חלב	חזה	שלמים							
פרשו	מלאים	ליחח							
האם מצאת את המשפט:									
קל יותר להוציא את היהודי מן הגלות מאשר להוציא את הגלות מלבו של היהודי									
מאת : אמרות הצדיקים									

וידבק המות בו עד כלותו אותו.

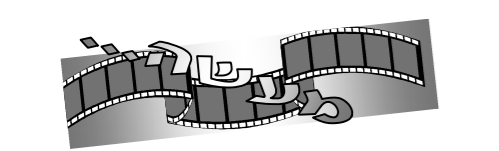
זאת אומרת, שאם הוא רואה שפרתו מתה, והתרנגולת מתה, הוא צריך להתעורר! ואילו הוטרניר אומר לו, שיש לתרנגולת מחלה, ואין א"כ המחלה עברה גם לפרה? חיידק! והרי הרבה פעמיםזה לא אותו חיידק, לא פשוט, זה דבר מאד מפחיד! האדם לא נוטה לעשות מזה עסק

הרי שייך שהמיתות האלה הם מצד המיתה בידי שמים, וא"כ, אולי גם הוא בדרך... ה' ירחם. בכרת ודאי שילדים נפגעים, ובכרת מסתמא מדובר דוקא על ילדים קטנים. אבל במיתה בידי שמים הילדים לא נפגעים. החילוק בין מיתה בידי שמים לכרת בעניין הגיל אם עד חמישים או עד שישים הר"י לא הביא^ו והתוס' הביאהו, כנראה שזו מחלוקת ראשונים.

קת. וחייבי מיתות בידי שמים נסדרו במשנה מקצתם, כמו האוכל את הטבל, והוא הדגן שלא נתקן בהפרשת תרומה ומעשרות ממנו, והמצוה הזאת נוהגת בארץ ישראל, וכגון כהן טמא שאכל תרומה טהורה, וזר שאכל את התרומה.

נראה שהר"י סובר, שהתרומה היא מדאורייתא בזמן הזה, והשו"ע לא פסק כך, השאלה היא, אם מיתה בידי שמיים שייכת גם בדרבנן.

ההמשך יובא בעוד כשבועיים אי"ה.

להלן סיפור, המעובד מתוך 'דרך אבות; ויש בו כדי ללמדנו, עד כמה רבותינו היו מוכנים לוותר לזולת - ואפילו כשמדובר בתפקיד תורני חשוב ביותר, ביוקרה ובמעמד, והכל במחשבה למען הזולת. הגאון רבי חיים יעקב לוי^ן זצ"ל, היה מועמד מספר פעמים לכהן כרבה של ירושלים. בפעם הראשונה היה זה אחר פטירת רבה של ירושלים, דודו הגדול, הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל. הגיעו אליו אז, משלחות כדי לשכנע אותו לקבל את המשרה, אבל הוא השיב שיותר נוח לו לשבת בקהילה קטנה, בה יוכל להמשיך בלימודיו בשלווה. אחר שעלה לארץ וכיהן כרבה של 'פרדס חנה' שוב ניסו רבים וטובים ללחוץ עליו, שיסכים לקבל את רבנות ירושלים, אבל גם הפעם ויתר על משרה רמה זו.

את ויתורו נימק במעשה שאירע שנים רבות קודם לכן: בנערותו הלך ערב אחד עם אביו הצדיק רבי אריה. כשעברו באחת הסמטאות, הבחינו באישה העוסקת בתיקון גרביים לאור פנס הרחוב. שאל אותה רבי אריה לפשר מעשיה, וענתה שמכיוון שהיא אלמנה ואין לה כסף לממן את לימודי בנה ב'חידר'; נאלצת היא לעבוד בעבודה זו. מכיוון שאין לה האפשרות להאיר את ביתה, נאלצת היא להמשיך את עבודתה לאור פנס הרחוב. הייתה זו אימו של הגאון רבי בצלאל זולטי זצ"ל. לאחר שנים, כשהוצע לו לקבל את רבנות ירושלים, מששמע, שהמועמד השני לרבנות ירושלים הוא הרב בצלאל זולטי, ויתר מיד על מועמדותו, וזאת כדי שלאלמנה זו, שהתמסרה כל כך לתורתו של בנה, יהיה נחת ממנו, כשיזכה במשרה חשובה זו להיות רבה של ירושלים

הרב אליהו בקשי דורון זצ"ל

העיר חיפה ידועה כמי שחיו בה ניצולי שואה רבים. אחת מניצולות השואה היתה מגיע לבית הרב כשבידיה לחם עבש. מה יעשה הרב כדי שלא יפגע בה? היה אוכל בעל כורחו ביש או שניים מראה לה כאילו לחם זה הוא הטעים ביותר שיש. (קול העיר- בני ברק).

בני ביתו מספרים כי לא פעם היו מגיעים אנשים חסרי בית וישנים על המיטה שלהם, עד שבחלק מהפעמים היו מוצאים שפששים על המיטות. כשנשאלו כיצד הם שרדו, השיבו בפשטות: "אלו היו החיים. לא הכרנו מהות אחרת"! (קול העיר- בני ברק).

במשך 48 שנים שהרב כיהן כרבה של חיפה, הגיע אחד מהאנשים המסכנים, התארח ואכל בבית הרב. הרב בנוסף היה יורד ומטייל איתו לאחר מכן במשך חמש דקות. שבת אחרי שבת כך במשך 48שנים! (קול העיר- בני ברק).

כשלמדו הלכות 'תפילין דרבנו תם', שעליהם כתב השולחן ערוך' שדווקא 'רא שמיים' יניח אותם, ורק אם הוא 'מוחזק ומפורסם בחסידות' והיום כידוע, כל 'חוזר בתשובה חודשיים' מהדר להניח תפילין ר"ת. שאלו את הרב: "מתי באמת ראוי להניח תפילין של ר"ת"? הרב ענה שזה תלוי בתחושה האישית של כל אדם ואדם. ואז אחד הנוכחים שאל: "מתי הרב התחיל להניח תפילין של ר"ת?!".

הרב ניסה להתחמק אך הציבור לחץ. אומנם מדובר ברב הראשי לישראל, אך הוא עצמו העניק את התחושה שמדובר ב'אחד משלנו': "תראו..." ענה הרב, "גם כשהייתי רב בבת-ים, לא חשבתי שאני ראוי לזה. גם אחר כך כשהייתי בחיפה היססתי אם אני ראוי. עד שהיה מעשה עם מישהו מהקהילה, שנתפס על בעיות עם מס-הכנסה, וישב בכלא. פעם כשיצא לחופשה, סיפר לי, שבכלא יש הרבה התעוררות דתית, שיעורי תורה, ושאפילו יש ארבעה אסירים שמניחים תפילין של רבינו תם. אמרת לעצמי: "אם כבר בכלא מניחים תפילין של ר"ת – אז כנראה שגם אני רשאי" (ערוץ שבע).

לגבי אכילת אורז או שאר מיני קטניות כגון פיצוחים בפסח. לשיטת חלק הספרדים הנוהגים כך - אורז וכל מיני קטניות, ובכלל זה אפונים, מותרים לאכילה בפסח, ובלבד שיזהרו לברור את האורז היטב, שלא יהיו בו חטיסם או שעורים. ולכן נוהגים לבדוק את האורז ושאר קטניות בתשומת לב רבה ובכובד ראש, שלוש פעמים, ובשעה שאין ילדים מסתובבים עם חמץ בידם. ואילו האשכנזים **נוהגים** בזה איסור. (ועדיף לקנות תבלינים עם כשרות מוסמכת).

אף לאותן עדות מסוימות בקרב הספרדים, שמחמירות לא לאכול, וכעת רוצים לשנות מנהגם - אפשר להקל על ידי התרת נדרים. ומי שנהג איסור באורז, בגלל היותו סמוך על שולחן הרוי, שנהגו בו איסור, וכיום נשא אישה ועומד ברשות עצמו, רשאי לנהוג היתר בלי התרת נדרים. לדעת בני אשכנז, שהחמירו על עצמם אין להקל, אלא אם כן מדובר בחולים או תינוקות.

יש להיזהר שלא לקנות בפסח בוטנים וגרעינים קלויים הנמכרים בשוק, אם אין עליהם השגחה כדת. מפני שלפעמים כדי לקלות אותם, שמים קמח חיטה במלח שעליהם. וכן יש להיזהר מתערובת קמח חיטה בתאנים מיובשות. (שמים את הקמח כדי שיחזיק את המלח).

סיגריות - היות והתברר שיש תמציות מעמילן חמץ בסיגריות, יש שחששו לעשנם בפסח. היות ועל ידי העישון נמצא, שנהנה מחמץ. אך יש מקילים היות ותמצית זו נפסלה מאכילת כלב. והמקל להשתמש בהם ללא כשרות לפסח - יש לו על מה שיסמוך. ולמחירים ינעם.

ובסיגריה חשמלית- אין חשש חמץ. מקורות: כן העלה באריכות בשו"ת מעשה חושב ח"ה (סימן יב.) אך במקום שיש לחוש שהם יוצרו בפסח עצמו, יש להחמיר שלא להשתמש בהם במהלך ימי הפסח.

טבק לנרגילה- שיש בו טעמים שונים ונהנה ממש מהטעם שבו, נראה שיש להחמיר כאשר אין עליו כשרות לפסח. עופות או בשר טריים או קפואים ללא כשרות לפסח מותרים באכילה אף בפסח. הערה: אף שבעבר מצאו בזפק העופות חיטה גם לאחר שהעופות עברו שטיפה, כיום ההוראה למגדלי העופות היא, שכחודש לפני פסח מאכילים אותם תערובת שאין בה חמץ. ראה שו"ת 'אור לציון' ח"ג (פ"ח אות יב.)

אולם בשר מעובד [על ידי מכשיר טמפלר] יש לבדוק שאכן בחומר הכימי לא מעורב בו חמץ.

דגים מטוגנים, מכיל לפעמים גם קמח חיטה או תערובת שונים, שטיגנו בהם פיוריו לחם. דגים מעושנים - חייבים בכשרות היות והם מעובדים עם חומרים שונים, יתכן ויש חשש לעניין הכשרות בפסח. אם אין הכשר מיוחד לפסח על גבי הדג אין לאוכלו בחג. כיון שיש שמעבדים את הדגים עם עמילן חיטה. הערה: ציבור המהדרין מקפיד ומשתמש בפסח בדגים טריים [עם קשקשים] והמדקדקים קונים כל תצרוכת הדגים לפני החג. אולם דג פילה, נסיכת הנילוס, סלומון ומושט הנמכר ללא השגחה, לעיתים מעובדים בתוספת מים וחומרים שונים אשר לדברי המומחים עלולים להכיל חומרים עם חשש חמץ.